

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2018/19:MJU6

Jakt och viltvård

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19 om bl.a. det allmänna uppdraget, viltförvaltningsdelegationerna, begränsning av vildsvinsstammarna, förvaltning av älg och kronhjort, jaktmedel, terrängkörning vid jakt, finansieringsfrågor och vissa övriga jakt- och viltvårdsfrågor.

I betänkandet finns 20 reservationer (M, SD, C, KD).

Behandlade förslag

Drygt 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Det allmänna uppdraget.....	7
Viltförvaltningsdelegationerna	9
Begränsning av vildsvinsstammarna	12
Förvaltning av älg och kronhjort	16
Jaktmedel.....	19
Terrängkörning vid jakt.....	23
Finansieringsfrågor.....	25
Vissa övriga jakt- och viltvårdsfrågor	28
Reservationer	35
1. Svenska Jägareförbundets ansvar för det allmänna uppdraget, punkt 1 (M, SD, KD)	35
2. Det allmänna uppdragets betydelse för jakt- och viltvården, punkt 2 (SD)	35
3. Viltförvaltningsdelegationernas roll, punkt 3 (SD).....	36
4. Förändring av viltförvaltningsdelegationernas befogenheter m.m., punkt 4 (M, SD, KD)	37
5. Begränsning av vildsvinsstammarna, punkt 5 (SD, C)	37
6. Begränsning av vildsvinsstammarna, punkt 5 (KD)	38
7. Utvärdera viltförvaltningens arbete, punkt 6 (SD).....	39
8. Utvärdera älgförvaltningens arbete m.m., punkt 7 (SD).....	39
9. Utvärdera älgförvaltningens arbete m.m., punkt 7 (C)	40
10. Hjälpmiddel vid jakt på vildsvin m.m., punkt 8 (SD)	40
11. Nattjakt på vildsvin, punkt 9 (SD, KD)	41
12. Övriga jaktmedel, punkt 10 (SD).....	41
13. Terrängkörning vid jakt, punkt 11 (SD)	42
14. Terrängkörning vid jakt, punkt 11 (C).....	42
15. Bidrag till miljöorganisationer, punkt 12 (SD)	43
16. Finansiering ur Viltvårdsfonden, punkt 13 (SD, KD).....	43
17. Jakttider, punkt 14 (SD).....	44
18. Den dubbla jakträtten m.m., punkt 15 (SD).....	44
19. Värna den svenska jakten och viltvården, punkt 16 (M, SD)	45
20. Värna den svenska jakten och viltvården, punkt 16 (KD)	46
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	47
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	47

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Svenska Jägareförbundets ansvar för det allmänna uppdraget

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:955 av Helén Pettersson (S),

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 23 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 1 (M, SD, KD)

2. Det allmänna uppdragets betydelse för jakt- och viltvården

Riksdagen avslår motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 19.

Reservation 2 (SD)

3. Viltförvaltningsdelegationernas roll

Riksdagen avslår motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 3 (SD)

4. Förändring av viltförvaltningsdelegationernas befogenheter m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 22,

2018/19:2702 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6.

Reservation 4 (M, SD, KD)

5. Begränsning av vildsvinsstammarna

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1681 av John Widegren (M),

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 74,

2018/19:2511 av Mikael Larsson och Daniel Bäckström (båda C) och

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 10.

Reservation 5 (SD, C)

Reservation 6 (KD)

6. Utvärdera viltförvaltningens arbete

Riksdagen avslår motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 12.

Reservation 7 (SD)

7. Utvärdera älgförvaltningens arbete m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 11 och

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 79.

Reservation 8 (SD)

Reservation 9 (C)

8. Hjälpmedel vid jakt på vildsvin m.m.

Riksdagen avslår motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 13.

Reservation 10 (SD)

9. Nattjakt på vildsvin

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:251 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 2,

2018/19:2461 av Lars Beckman (M) och

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 11.

Reservation 11 (SD, KD)

10. Övriga jaktmedel

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:113 av Magnus Persson (SD),

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11 och

2018/19:1675 av Erik Ottosson (M) yrkande 2.

Reservation 12 (SD)

11. Terrängkörning vid jakt

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:606 av Lotta Finstorp (M),

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 18,

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 81 och

2018/19:2909 av Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C).

Reservation 13 (SD)

Reservation 14 (C)

12. Bidrag till miljöorganisationer

Riksdagen avslår motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 20.

Reservation 15 (SD)

13. Finansiering ur Viltvårdsfonden

Riksdagen avslår motion

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 24.

Reservation 16 (SD, KD)

14. Jakttider

Riksdagen avslår motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 15.

Reservation 17 (SD)

15. Den dubbla jakträtten m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 22,

2018/19:1678 av John Widegren (M) och

2018/19:2643 av Saila Quicklund (M).

Reservation 18 (SD)

16. Värna den svenska jakten och viltvården

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 3 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 19 (M, SD)

Reservation 20 (KD)

Stockholm den 14 februari 2019

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Jessica Rosencrantz (M), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Tina Acketoft (L), Mats Nordberg (SD), Ulrika Heie (C), Yasmine Eriksson (SD) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet 34 motionsyrkanden om jakt och viltvård från allmänna motionstiden 2018/19. Motionerna tar upp frågor om bl.a. det allmänna uppdraget, viltförvaltningsdelegationerna, begränsning av vildsvinsstammarna, förvaltning av älg och kronhjort, jaktmedel, terrängkörning vid jakt, finansieringsfrågor och vissa övriga jakt- och viltvårdsfrågor. Motionsförslagen redovisas i bilaga 1.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden i huvudsak med hänvisning till pågående arbete och gällande regelverk.

Betänkandet innehåller 20 reservationer.

Utskottets överväganden

Det allmänna uppdraget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag.

Jämför reservation 1 (M, SD, KD) och 2 (SD).

Motionerna

Motion 2018/19:955 av Helén Pettersson (S) handlar om att säkerställa det allmänna uppdraget. Motionären anför att myndigheter och vissa miljöorganisationer har gjort gällande att Svenska Jägareförbundet inte längre bör ges det allmänna uppdraget och att Naturvårdsverket i stället ska få i uppdrag att upphandla motsvarande verksamhet. På senare tid har frågan även diskuterats på EU-nivå. Enligt motionären måste vi slå vakt om den svenska modellen och vara mycket tydliga med att det allmänna uppdraget inte faller inom ramen för verksamhet som omfattas av lagen om offentlig upphandling.

Även kommittémotion 2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 19 rör det allmänna uppdraget. Motionärerna ser i Svenska Jägareförbundet en ovärderlig kompetens med hög trovärdighet, och jägarnas jaktkortsavgift ska därför fortsätta att oavkortat gå in i Viltvårdsfonden för att sedan delas ut till olika former av verksamhet.

I kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkas att beslut om finansiering av det allmänna jakt- och viltvårdsuppdraget ska fattas för tre år i taget (yrkande 23). För att det ska bli lättare att planera verksamheten är det enligt motionärerna rimligt att beslut om finansiering av det allmänna jakt- och viltvårdsuppdraget inte avser enbart ett år i taget.

På liknande sätt yrkas i kommittémotion 2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) att Svenska Jägareförbundet ska fortsätta att ha intakt ansvar för det allmänna uppdraget (yrkande 1). Till stöd för yrkandet anför motionärerna att Svenska Jägareförbundets arbete fungerar väl och utförs på ett effektivt och ansvarsfullt sätt. Genom det allmänna uppdraget får staten tillgång till Svenska Jägareförbundets nätverk, och därmed når staten ut till en stor andel jägare på ett kostnadseffektivt sätt. Det bör enligt motionärerna också övervägas om det allmänna uppdraget ska ges i fleråriga perioder.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Sedan 1938 har Svenska Jägareförbundet ett jakt- och viltvårdsuppdrag från riksdagen (allmänna uppdraget). Uppdraget innebär i huvuddrag att förbundet ska

- sammanställa resultat av forskning, viltinventeringar och avskjutningsstatistik
- informera och bistå med kunskap och råd om de vilda djuren, viltförvaltning och praktisk jakt till myndigheter, organisationer, markägare och jägare
- tillhandahålla kompetenta jägare som hjälper polis och övriga myndigheter med eftersök av trafikskadat vilt
- ha det övergripande ansvaret för yrkesutbildning inom viltvård och jakt
- verka för att jägarna behåller och utvecklar god kunskap inom områdena viltvård och jakt.

Svenska Jägareförbundet tilldelas, efter årligt beslut av regeringen, medel ur Viltvårdsfonden för att kunna utföra det allmänna uppdraget (ytterligare information om Viltvårdsfonden finns nedan under avsnittet om finansiering ur Viltvårdsfonden).

När det gäller frågan om finansieringen av det allmänna uppdraget anförde dåvarande landsbygdsministern Sven-Erik Bucht den 17 juli 2017 bl.a. följande med anledning av en skriftlig fråga om detta (fr. 2016/17:1725):

EU-kommissionen har bedömt att de preciserade uppdragen och de medel som förbundet får för att genomföra dem sammantaget aktualiserar unionsrättsliga regler om upphandling. Kommissionen har bett att Sverige kommenterar denna analys. Redan innan kommissionens begäran hade regeringen inlett en översyn av tilldelningen av medel ur viltvårdsfonden. Syftet med översynen är att, med beaktande av nationell rätt och unionsrättsliga åtaganden, effektivisera förfarandet och den operativa viltförvaltningen. Gränsdragningen mellan vilka verksamheter som kan finansieras genom bidrag och vilka som måste upphandlas i enlighet med unionsrättsliga åtaganden omfattas av översynen och är en högt prioriterad fråga. Översynen, som ännu inte är klar, omfattar även konstitutionella bedömningar, t.ex. om riksdagen behöver ta ställning till eventuella förändringar kring den operativa viltförvaltningen och tilldelningen av medel.

I betänkande 2017/18: MJU8 Jakt och viltvård lämnade miljö- och jordbruksutskottet motioner om det allmänna uppdraget utan vidare åtgärd i avvaktan på att den anförda översynen skulle slutföras.

Regeringskansliet (Näringsdepartementet) har upplyst att det har funnits en politisk överenskommelse om att Svenska Jägareförbundet skulle fortsätta att ha det allmänna uppdraget till den förra mandatperiodens slut. I den parlamentariska situationen under hösten 2018 beslutade regeringen i december 2018 att låta den rådande ordningen bestå och att Svenska Jägareförbundet ska ges det allmänna uppdraget även under 2019. Arbetet med översynen – som

bl.a. ska innefatta frågan om gränsdragningen mellan vilka verksamheter som kan finansieras genom bidrag och vilka som måste upphandlas – pågår fortfarande inom Regeringskansliet. Frågan om det allmänna uppdraget ska kunna ges och finansieras för flera år i taget omfattats inte av det arbetet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan mot bakgrund av redovisningen ovan konstatera att det pågår en översyn av det allmänna uppdraget. Syftet med översynen är att, med beaktande av nationell rätt och unionsrättsliga åtaganden, effektivisera förfarandet och den operativa viltförvaltningen. En del av översynen syftar dessutom till att bedöma om jakt- och viltvårdsuppdraget kan finansieras genom bidrag eller om staten måste upphandla det. Så länge översynen pågår saknas det enligt utskottet såväl underlag som skäl för att överväga en förändring av verksamheten inom ramen för det allmänna uppdraget och formerna för dess finansiering. I avvaktan på utfallet av den pågående översynen föreslår utskottet därför att motionerna 2018/19:955 (S), 2018/19:1291 (SD) yrkande 19, 2018/19:2606 (KD) yrkande 23 och 2018/19:2890 (M) yrkande 1 lämnas utan vidare åtgärd.

Viltförvaltningsdelegationerna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om viltförvaltningsdelegationerna och om bl.a. deras roll, befogenheter och sammansättning.
Jämför reservation 3 (SD) och 4 (M, SD, KD).

Motionerna

Kommittémotion 2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 3 behandlar viltförvaltningsdelegationernas roll. Motionärerna anför att det är viktigt med en stark lokal och regional förankring. De anför vidare att viltförvaltningsdelegationernas sammansättning måste återgå till den ursprungliga där balansen mellan politiken, olika intressen, myndigheter m.fl. speglas bättre än i den ändrade sammansättningen.

I kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) begärs att balansen i viltvårdsdelegationernas sammansättning ska återställas (yrkande 22). Motionärerna anför att förändringen av sammansättningen i viltförvaltningsdelegationerna har gett miljö- och naturvårdsintresset ett oproportionerligt inflytande i förhållande till jaktintresset.

Enligt motion 2018/19:2702 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) måste man se över och förtydliga viltförvaltningsdelegationernas uppdrag.

Även kommittémotion 2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 handlar om viltförvaltningsdelegationerna. I yrkandet

efterfrågas en förändring av viltförvaltningsdelegationernas mandat, beslutanderätt, befogenheter och sammansättning.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Av 2 § förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer framgår att en viltförvaltningsdelegation är ett organ inom länsstyrelsen för samverkan i frågor som rör viltförvaltningen inom länet. Delegationen ska enligt 3 § i förordningen besluta om övergripande riktlinjer för

1. viltförvaltningen inom länet
2. skötsel av älgstammen och i förekommande fall för skötsel av hjort- och vildsvinsstammarna
3. licensjakt och skyddsjakt inom länet
4. bidrag och ersättning enligt viltskadeförordningen.

Av 5 § i samma förordning följer att landshövdingen är ordförande i delegationen. I 6 § första stycket anges att delegationen i övrigt ska bestå av

1. fem ledamöter som är politiska företrädare och som utses efter förslag av landstinget
2. en ledamot som har särskild kunskap i frågor om trafiksäkerhet och illegal jakt och som utses efter förslag av Polismyndigheten
3. en ledamot som representerar jakt- och viltvårdsintresset
4. två ledamöter som representerar naturvårdsintresset
5. en ledamot som representerar friluftsintrasset
6. en ledamot som representerar ägare och brukare av jordbruksmark
7. en ledamot som representerar lokalt näringsliv och turism
8. en ledamot som representerar skogsnäringen
9. en ledamot som representerar natur- och ekoturismföretagen.

Enligt 6 § andra stycket ska ledamöterna i 6 § första stycket 3–9 utses efter förslag av den eller de berörda intresseorganisationerna i länet.

Den nuvarande lydelsen av bestämmelsen om viltförvaltningsdelegationernas sammansättning trädde i kraft den 1 april 2017. Den förändring som då skedde var dels att antalet ledamöter som representerar naturvårdsintresset utökades från en till två (se punkten 4), dels att delegationen även ska ha en ledamot som representerar natur- och ekoturismföretagen (se punkten 9).

Viltförvaltningsdelegationernas roll behandlades av miljö- och jordbruksutskottet i betänkande 2014/15:MJU12 Naturvård och biologisk mångfald. I sitt ställningstagande i den delen anförde utskottet bl.a. följande (s. 30):

Genom införandet av viltförvaltningsdelegationer har en del beslutsmakt flyttats över till detta organ, i vilket det sitter representanter för de politiska partierna, myndigheter och intresseorganisationer. Viltförvaltningsdelegationerna har beslutanderätt i övergripande frågor om viltförvaltningen, men det är inte tydligt definierat vad dessa övergripande frågor innebär. Utskottet anser därför att det borde göras en översyn av huruvida det är möjligt att förtydliga viltförvaltningsdelegationernas

mandat och beslutanderätt samt om möjligt förstärka deras befogenheter som ett steg i arbetet med decentralisering och delegering av beslut. Således bör [...] viltförvaltningsdelegationerna förstärkas. Detta bör ges regeringen till känna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut (rskr. 2014/15:182).

I skrivelse 2017/18:75, i vilken regeringen lämnade en redovisning av vilka åtgärder som hade vidtagits under 2017 med anledning av riksdagens skrivelser till regeringen, anförde regeringen följande om tillkännagivandet (s. 173 och 175):

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att förstärka viltförvaltningsdelegationerna (2014/15:MJU12, s. 29 f.). [...] I skr. 2016/17:75 redovisade regeringen tillkännagivandet som slutbehandlat. Miljö- och jordbruksutskottet har dock i sitt yttrande över skrivelsen (bet. 2016/17:KU21) anfört att det inte delar regeringens bedömning. Utskottet anser att det bör göras en översyn av huruvida det är möjligt att förtydliga viltförvaltningsdelegationernas mandat och beslutanderätt och om möjligt förstärka deras befogenheter. Beredningen av tillkännagivandet fortsätter därför inom Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet). Punkten är inte slutbehandlad.

Viltförvaltningsdelegationernas syfte och roll behandlades senast i februari 2018 av miljö- och jordbruksutskottet i betänkande 2017/18:MJU10 Biologisk mångfald. Utskottet anförde då bl.a. följande (s. 20):

När det gäller frågan om viltförvaltningsdelegationerna anser utskottet att ett av syftena med delegationerna är att decentralisera viltförvaltningen genom att ge lantbrukare och jägare mer inflytande i de regionala rovdjursförvaltningsplanerna. Regeringen har ändrat balansen i viltförvaltningsdelegationerna genom att tillsätta ledamöter från naturvårdsorganisationer och natur- och ekoturismföretag. Utskottet anser inte att det är tillräckligt utrett hur arbetet inom viltförvaltningsdelegationerna på bästa sätt säkerställer att beslut om viltförvaltning fattas nära de som berörs. Därför bör viltförvaltningsdelegationernas arbete utvärderas i syfte att säkerställa det regionala inflytandet i viltförvaltningen. Detta bör ges regeringen till känna.

Den 7 mars 2018 biföll riksdagen utskottets förslag till beslut (prot. 2017/18:80 och rskr. 2017/18:174).

Regeringskansliet har upplyst att de båda tillkännagivandena bereds inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Av redovisningen ovan framgår att riksdagen vid flera tillfällen har behandlat viltförvaltningsdelegationerna och bl.a. deras roll, befogenheter och regionala inflytande. Utskottet kan konstatera att de tillkännagivanden som riksdagen då har riktat till regeringen är under beredning. I avvaktan på utfallet av detta arbete föreslår utskottet att motionerna 2018/19:1291 (SD) yrkande 3, 2018/19:2606 (KD) yrkande 22, 2018/19:2702 (C) och 2018/19:2890 (M) yrkande 6 lämnas utan vidare åtgärd.

Begränsning av vildsvinsstammarna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som handlar om långsiktig vildsvinsförvaltning, om ett nytt förslag för att begränsa antalet vildsvin och vildsvinsskador, om ökad avskjutning av vildsvin och om reglering av utfodring av klövvilt.

Jämför reservation 5 (SD, C) och 6 (KD).

Motionerna

Motion 2018/19:1681 av John Widegren (M) handlar om en långsiktig vildsvinsförvaltning. Enligt motionären är ett strikt utfodringsförbud alltför obalanserat, men man måste samtidigt komma ifrån de problem med överutfodring som finns. Onödig byråkrati får inte heller motverka jakten på vildsvin eftersom det bara är genom högt jakttryck som man kan hålla stammarna på rimliga nivåer.

Enligt kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 74 bör regeringen skyndsamt återkomma med ett nytt förslag om att begränsa vildsvin och viltskador. Motionärerna anför att regeringens förslag om ett totalt utfodringsförbud inte tar hänsyn till att viss avledande utfodring, i kombination med en effektiv skydds jakt, drastiskt kan minska skador på jordbruksgrödorna. Problemet handlar i stället om att komma åt de allvarliga fallen med oseriös utfodring.

I motion 2018/19:2511 av Mikael Larsson och Daniel Bäckström (båda C) efterlyses ökad avskjutning av vildsvin. För att komma till rätta med vildsvinsstammen och minska skadorna som vildsvinen åstadkommer bör regeringen enligt motionärerna snarast utreda hur en ökad avskjutning av vildsvinsstammen kan ske.

Kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 10 handlar om att reglera utfodringen av klövvilt. Enligt motionärerna är ohämmad stödutfodring en av de bidragande orsakerna till vildsvinsstammens ökning. Motionärerna anser därför att Naturvårdsverket bör få meddela föreskrifter om fodermedel, utfodringsmetoder och den mängd foder som får användas samt att länsstyrelserna ska utöva tillsyn över hur reglerna för utfodring följs.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

På uppdrag av regeringen redovisade Naturvårdsverket i juni 2015 en nationell strategi för svensk viltförvaltning med en övergripande vision, mål och delmål för det ansvar som Naturvårdsverket har som central myndighet för frågor om vilt, rovdjur och jakt (NV-00303-15). Strategin avser tiden t.o.m. 2020, och avsikten är att Naturvårdsverket – efter en utvärdering av strategin – i samverkan med länsstyrelserna ska utarbeta en ny handlingsplan som gäller

fr.o.m. 2021. Av strategin (s. 8) framgår att viltförvaltningen aktivt ska bidra till att förebygga skador och andra problem. Vidare framgår bl.a. att staten behöver säkra att det finns resurser för ett effektivt förebyggande arbete, när det gäller både kunskapsspridning och praktiska åtgärder, och att regionala myndigheter och kommuner bör ges förutsättningar att bidra i arbetet med att förebygga skador. Enligt strategin bör populationsreglerande jakt på arter som orsakar stora skador främjas, och det behöver också klargöras var, hur och när vilt får utfodras.

Naturvårdsverket har upplyst att det är jägare och markägare som utför den populationsreglerande jakten, med hjälp av generösa jakttider och hjälpmedel såsom belysta åtelplatser. Regeringen och Naturvårdsverket stöder detta arbete på olika sätt. Regeringen har t.ex. i viltvårdsuppdraget till Svenska Jägareförbundet pekat ut populationsreglerande jakt på vildsvin som särskilt prioriterad. Naturvårdsverket har lyft frågan i olika sammanhang, bl.a. vid konferenser med länsstyrelserna där verket har pekat på vikten av att ha regionala förvaltningsplaner baserade på viltstrategin. Naturvårdsverket har under lång tid också framhållit att samverkan på olika sätt är en nyckelfaktor för att begränsa vildsvinsstammarna. Naturvårdsverket har också varit helt positivt till det förslag som Regeringskansliet har utarbetat om att det vid jakt på vildsvin ska vara tillåtet att, utan särskilt tillstånd, använda elektronisk bildförstärkare eller bildomvandlare, värmekamera eller rörlig belysning i nära anslutning till jaktvapnet. Naturvårdsverket har i det sammanhanget lagt till att värmekamera lämpligen används på öppna ytor.

I miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2016/17:MJU4 Vildsvin och viltskador behandlades regeringens proposition 2016/17:199 med samma namn som betänkandet. I sitt ställningstagande i frågan om utfodring av vilt anförde utskottet följande (s. 10):

Utfodring av vilt orsakar på en del håll stora problem. I likhet med regeringen anser utskottet därför att det finns skäl att reglera utfodringen av vilt. Utskottet finner dock att regeringens förslag till reglering av förbud mot utfodring av vilt är för långtgående och riskerar att skapa problem för stora delar av viltvården. Utskottet anser att en reglering inte bör formuleras som ett generellt förbud mot utfodring av vilt med möjlighet till undantag. Enligt utskottet bör det i stället finnas möjlighet att i enskilda fall meddela förbud när andra lösningar inte är möjliga eller när det går att påvisa en påtaglig skada. Ett förbud bör således kunna begränsas till att endast omfatta ett visst område och bör även kunna vara tidsbegränsat. Vidare anser utskottet att det framför allt är felaktig och överdriven utfodring av klövvilt som bör regleras. Regeringen bör därför återkomma med nya lagförslag i frågan. Utskottet föreslår därmed att riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259) i de delar det avser utfodring av vilt samt ställer sig bakom det som utskottet anført ovan och tillkännager detta för regeringen. Det redovisade ställningstagandet ger anledning till vissa mindre ändringar i förslaget av endast redaktionell karaktär och utan saklig ändring.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut (rskr. 2016/17:26 och rskr. 2016/17:27).

I skrivelse 2017/18:75 redovisade regeringen vilka åtgärder som hade vidtagits under 2017 med anledning av riksdagens skrivelser till regeringen. När det gäller det här aktuella tillkännagivandet anförde regeringen bl.a. följande (s. 234 f.):

Tilkännagivandet i frågan om reglering av utfodring av vilt bereds. Flera externa aktörer, däribland Skogsstyrelsen, Sveaskog AB och Svenska Jägareförbundet, har tagit initiativ till frivilliga åtgärder som i vart fall delvis skulle kunna lösa problematiken. Regeringen bevakar utvecklingen och avvaktar resultatet av initiativen.

Frågan behandlades även i miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2017/18:MJU8 Jakt och viltvård. I betänkandet föreslog utskottet (s. 8) att motioner i frågan skulle lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på den fortsatta beredningen av frågan om utfodring. Riksdagen biföll utskottets förslag (prot. 2017/18:64).

Den 4 april 2018 svarade dåvarande landsbygdsministern Sven-Erik Bucht bl.a. följande på en skriftlig fråga om förvaltningen av den svenska vildsvinsstammen (fr. 2017/18:1082):

Vi har en vildsvinsstam som ökat kraftigt under senare år och det är bra att detta uppmärksammas. Jag är medveten om de problem som vildsvinen orsakar i trafiken och i lantbruket [...]. Det gläder mig att Svenska Jägareförbundet och Lantbrukarnas Riksförbund tillsammans uppmärksammar vildsvinsfrågan. Vi har tagit emot förslaget från organisationerna och analyserar det. Det behövs ett brett engagemang för att ta sig an de problem som vildsvinen orsakar, men också för att ta tillvara på den jaktliga resurs som vildsvinen utgör.

Regeringen arbetar kontinuerligt med vildsvinsfrågan och följer resultaten av olika aktörers initiativ. Från regeringen satsar vi på att ta ett helhetsgrepp kring vildsvinensfrågan. Myndigheter och organisationer har därför bjudits in till ett rundabordssamtal. Syftet är att samla berörda intressenter för att få en bild av problematiken och arbetet som pågår. Givet det stora antalet vildsvin och de skador de orsakar är det nödvändigt med en ökad avskjutning. Därför är det positivt att reglerna kring vildsvinsjakt är generösa och att jakten kan pågå under större delen av året och under dygnets alla timmar. Samtidigt kan det finnas anledning att utveckla förvaltningen av vildsvin och se över incitamenten för jägare att skjuta vildsvin. Vi har i vårt land en framstående viltvård som bygger på stort ansvarstagande och engagemang från jägarna.

Regeringen tar vildsvinsproblematiken på allvar och arbetar med frågan på bred front. Målet är att ha en förvaltning som innebär en fungerande och djurskyddsmässigt försvarbar reglering av antalet vildsvin.

Regeringskansliet (Näringsdepartementet) har upplyst att tillkännagivandet i frågan om att reglera utfodringen av vilt bereds inom Regeringskansliet. Regeringen fortsätter att följa utvecklingen av olika aktörers initiativ i frågan och avvaktar resultatet av initiativen. Flera organisationer, däribland Skogsstyrelsen, Sveaskog AB och Svenska Jägareförbundet, har förslag till åtgärder på frivillig basis som i vart fall delvis skulle kunna lösa problematiken. Näringsdepartementet tar initiativ till samtal med parterna för uppföljning av organisationernas arbete. I Svenska Jägareförbundets s.k. allmänna uppdrag ingår numera att verka för begränsning av utfodring. Bland

initiativen kan nämnas Skogsstyrelsens viltskadepolicy som antogs i oktober 2018. Policyn rör bl.a. utfodring, Svenska Jägareförbundets handlingsplan för vildsvin och plan för att ta fram skärpta riktlinjer om klövviltutfodring samt markägareorganisationernas arbete med att begränsa utfodring genom policydokument, överenskommelser och regleringar i avtal om jaktarrende.

Regeringskansliet (Näringsdepartementet) har vidare upplyst att Svenska Jägareförbundet och Lantbrukarnas Riksförbund har lämnat ett förslag i vildsvinsfrågan. Organisationernas förslag handlar i huvudsak om att regeringen bör uppdra åt ansvariga myndigheter att ändra tillämpliga regler så att utbildade jägare, efter provtagning för trikiner, ska kunna sälja kött från vildsvin direkt till konsumenter och näringsidkare. Regeringskansliet har upplyst att Livsmedelsverket i juli 2018 fick i uppdrag att analysera och lämna förslag på förenklade förfaranden för avsättning av vildsvinskött på marknaden. Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2019.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan inledningsvis konstatera att de ökande vildsvinsstammarna på många håll i landet orsakar skador och andra problem för bl.a. lantbrukare och trafikanter. Utskottet noterar också att det finns ett stort engagemang för hur problemen kan förebyggas samtidigt som man kan ta till vara den livsmedelsresurs som vildsvinen utgör. Frågan om vildsvinsproblematiken och hur den svenska vildsvinsstammen på bästa sätt bör förvaltas har behandlats av riksdagen flera gånger under senare år. En av de frågor med anknytning till vildsvinsförvaltningen som då särskilt har aktualiserats är om, och i så fall hur, utfodring av vilt bör regleras. Utskottet kan mot bakgrund av redovisningen ovan konstatera att det tillkännagivande som riksdagen har riktat till regeringen om vildsvinsförvaltning och utfodring alltjämt bereds inom Regeringskansliet. Utskottet välkomnar också att flera organisationer har tagit initiativ till åtgärder som på frivillig basis till viss del kan lösa problematiken. Av redovisningen ovan framgår också att det pågår en utredning om att förenkla reglerna för avsättning av vildsvinskött på marknaden för att möta en populationsreglerande avskjutning av vildsvin. Mot bakgrund av det pågående arbete som nu har beskrivits föreslår utskottet att motionerna 2018/19:1681 (M), 2018/19:2425 (C) yrkande 74, 2018/19:2511 (C) och 2018/19:2606 (KD) yrkande 10 lämnas utan vidare åtgärd.

Förvaltning av älg och kronhjort

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en utvärdering av viltförvaltningen och älgförvaltningen samt om en samlad förvaltning av älg och kronhjort.

Jämför reservation 7 (SD), 8 (SD) och 9 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 12 framförs en begäran om att utvärdera viltförvaltningens arbete i syfte att säkerställa att det fungerar på ett effektivt sätt genom samförvaltning och ett ökat regionalt inflytande. Motionärerna vill ge lantbrukare och jägare mer inflytande i de regionala förvaltningsplanerna för att skapa en mer decentraliserad och regional viltförvaltning, och det är enligt motionen därför viktigt att arbetet utvärderas.

I kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) efterfrågas en utvärdering av älgförvaltningens arbete för att säkerställa att den fungerar på ett effektivt sätt (yrkande 79).

Enligt kommittémotion 2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 11 bör det vara en samlad förvaltning för älg och kronvilt. Enligt motionärerna bör man för att underlätta förvaltningen ha samma förvaltnings- och skötselområden för både älg och kronvilt.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

I januari 2012 infördes ett nytt älgförvaltningssystem (prop. 2009/10:239, bet. 2010/11:MJU6, rskr. 2010/11:49). Syftet med det nya systemet var att förankra älgförvaltningen lokalt och arbeta för en ekosystembaserad förvaltning. För att genomföra det nya älgförvaltningssystemet infördes en ny förvaltningsnivå, s.k. älgförvaltningsområden. Inom vart och ett av dessa områden tillsattes en älgförvaltningsgrupp. I dag finns 149 älgförvaltningsgrupper. Grupperna består av sex representanter, varav tre är från jägarnas och tre från markägarnas organisationer. Representanterna utses av länsstyrelserna efter förslag från ovannämnda organisationer. I Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län ersätter en företrädare för rennäringen en av jägarrepresentanterna. Sametinget utser företrädaren för rennäringen. Till ordförande för älgförvaltningsgruppen utses en markägarrepresentant, vilken också har utslagsröst vid lika antal röster i en omröstning.

På uppdrag av regeringen följde Naturvårdsverket 2014 upp ändringarna i älgjaksreformen utifrån fastställda mål i proposition 2009/10:239. Utvärderingen (NV-00687-14) redovisades i februari 2015 och visade att älgförvaltningen hade genomförts på ett tillfredsställande sätt på den korta tid

som gått sedan den nya förvaltningsnivån infördes. Naturvårdsverket anförde bl.a. att det mesta pekade på att förvaltningen hade utvecklats i rätt riktning, även om flera av propositionens målsättningar var svåra att utvärdera och relativt kort tid hade förflutit sedan den nya förvaltningen infördes. Älgförvaltningen hade blivit mer ekosystembaserad, adaptiv och lokalt förankrad. Enligt Naturvårdsverket kvarstod dock flera områden som behövde ses över eller åtgärdas för att förvaltningen fullt ut skulle nå målen i propositionen.

I miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2015/16:MJU19 Jakt och viltvård hänvisade utskottet till riksdagens tidigare tillkännagivande till regeringen (rskr. 2014/15:154). Det tillkännagivandet handlade om att regeringen skulle låta utreda ett antal frågor som den då nedlagda Jaktlagsutredningen hade haft i uppdrag att utreda, bl.a. frågan om jakt på kronhjort. I betänkande 2015/16:MJU19 föreslog utskottet ett nytt tillkännagivande om att regeringen borde lägga kraft på att snarast genomföra de tillkännagivanden som riksdagen hade beslutat i fråga om jakt och viltvård, bl.a. att återuppta vissa delar av Jaktlagsutredningen. Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut (rskr. 2015/16:227).

I regeringens skrivelser 2016/17:75 och 2017/18:75 beskrivs huvuddragen i det arbete som har bedrivits på senare år när det gäller frågan om en samlad förvaltning av älg och kronhjort. Av skrivelse 2016/17:75 framgår bl.a. följande (s. 194 f.):

Tilkännagivandet innebär att regeringen ska låta utreda ett antal frågor som den nu avvecklade Jaktlagsutredningen haft i uppdrag att utreda. [...]. Regeringen uppdrog den 12 februari 2015 åt Naturvårdsverket att göra en analys av föreskrifter och tillämpning inom kronhjortsskötselområden. Syftet är bl.a. att förhindra uppkomst av för stora tätheter av kronhjort för att minska skador på skog och gröda. Uppdraget har redovisats i en rapport den 30 september 2015 och rapporten remitterades under hösten 2015. Regeringen har uppdragit åt Naturvårdsverket att komplettera sin tidigare redovisning om kronhjort med de författningsförslag som är nödvändiga för att kronhjort så långt som möjligt ska kunna samförvaltas med älg i enlighet med den nya adaptiva förvaltningsmodellen. [...] Ärendet bereds vidare.

Av skrivelse 2017/18:75 framgår följande i frågan (s. 221 och 233):

Naturvårdsverket kompletterade sin tidigare redovisning om kronhjort under 2017. Rapporten har föranlett att en dialog pågår med Naturvårdsverket om hur kronhjortsförvaltningen lämpligen utformas i framtiden. [...] Ärendet bereds vidare.

I regleringsbrevet för budgetåret 2018 fick Naturvårdsverket i uppdrag av regeringen att följa upp målen inom älgförvaltningen. Myndigheten skulle lämna förslag till hur riksdagens målsättningar om en livskraftig älgstam av hög kvalitet som är i balans med betesresurserna och en produktionsanpassad älgjakt kan konkretiseras och göras uppföljningsbara i den kunskapsbaserade lokala älgförvaltningen. Naturvårdsverket skulle även utvärdera graden av måluppfyllelse i älgförvaltningsplanerna och lämna förslag på hur den lokala målformuleringen och måluppfyllelsen kan förbättras.

Den 27 november 2018 redovisade Naturvårdsverket uppdraget till regeringen (NV-08872-17). Av rapporten framgår huvudsakligen följande:

Utvärderingen och analysen visar att flera av målen i älgförvaltningsplanerna och riksdagens övergripande målsättningar inte uppnåtts. Viltskadorna har dessutom ökat de tre senaste åren. Avskjutningsmålen har inte uppnåtts och det går att konstatera brister i uppföljning, planering och styrning på alla nivåer inom älgförvaltningen. Det beror bland annat på att roller och ansvarsfördelning är otydliga samt att även riksdagens mål har varit otydliga.

Den lokala förvaltningen är nyckeln till en framgångsrik älgförvaltning med god måluppfyllelse. Naturvårdsverket presenterar i rapporten en inriktning för tydligare mål i älgförvaltningen som stöd för länsstyrelsernas och de lokala aktörernas arbete. Förvaltningen måste ta hänsyn till allmänna intressen som bland annat älgjaktens olika värden, att motverka trafikolyckor med älg och skador på skog. Det är viktigt att älgstammen är i balans med betesresurserna. Antalet älgar ska vara anpassade till målsättningarna för skogens utveckling och den biologiska mångfalden.

Med start 2019 planerar Naturvårdsverket årligen att följa upp och analysera hur målen uppfyllts. Resultaten planeras att sammanställas och analyseras på länsnivå och aggregerat för Götaland, Svealand och Norrland. De kommer även att stämmas av med berörda aktörer. Län som inte uppfyller målen kommer att erbjudas stöd och goda exempel ska lyftas fram. Resultatet diskuteras i Nationella klövvilträdet för att nå samsyn, dels avseende analysen, dels eventuella förslag på åtgärder.

De lokala och regionala aktörerna kommer att få ytterligare stöd i sitt arbete med älgförvaltning i form av en nationell förvaltningsplan som tas fram i samverkan med Skogsstyrelsen. I arbetet kommer det att vara möjligt för olika aktörer att lämna synpunkter i den processen. Förvaltningsplanen ska främja både kvaliteten på klövviltstammarna och minska skadorna som älg och kronhjort orsakar. Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7) kommer att revideras med avseende på förtydligande av roller, ansvar och samverkan. Detta kommer att ske inom ramen för pågående projekt för översyn av samtliga föreskrifter inom jakt och vilt.

Naturvårdsverket har i rapporten föreslagit åtgärder som av Regeringskansliet bedöms ligga inom ramen för myndighetens befintliga bemyndiganden och kompetensområde. Enligt Regeringskansliets bedömning är det därför osäkert om rapporten kommer att leda till några vidare åtgärder från Regeringskansliets sida.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att Naturvårdsverket nyligen har redovisat ett regeringsuppdrag om att följa upp målen inom älgförvaltningen. Av redovisningen framgår att Naturvårdsverket, med start i år, årligen kommer att följa upp och analysera hur målen har uppfyllts. Enligt rapporten är den lokala förvaltningen nyckeln till en framgångsrik älgförvaltning, och Naturvårdsverket presenterar i rapporten därför en inriktning för tydligare mål i älgförvaltningen som stöd för länsstyrelsernas och de lokala aktörernas arbete. De lokala och regionala aktörerna kommer enligt rapporten dessutom att få

ytterligare stöd i sitt arbete med älgförvaltning i form av en nationell förvaltningsplan som tas fram i samverkan med Skogsstyrelsen. Utskottet noterar också att en tidigare rapport från Naturvårdsverket har lett till en dialog med Regeringskansliet om hur kronhjortsförvaltningen lämpligen bör utformas i framtiden. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motionerna 2018/19:1291 (SD) yrkande 12, 2018/19:2425 (C) yrkande 79 och 2018/19:1291 (SD) yrkande 11 lämnas utan vidare åtgärd.

Jaktmedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att det ska bli enklare att jaga och förvalta vildsvin, om att utvidga möjligheterna att jaga med rörlig belysning och mörkersikten, om att tillåta fler patroner vid björnjakt, om förbud mot fällfångst av vildsvin och om märkning av viltfällor med enbart id-nummer.

Jämför reservation 10 (SD), 11 (SD, KD) och 12 (SD).

Motionerna

Jakt med rörlig belysning m.m.

I motion 2018/19:251 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 2 begär motionären att man ska ske över lagstiftningen så att det blir enklare att jaga vildsvin. Motionären anför att jakten försvåras av att det inte är tillåtet att arbeta med fast monterad grönbelysning på vapnet.

Enligt kommittémotion 2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 13 måste man underlätta förvaltningen av vildsvin. Motionärerna menar att det bör ske genom att tillåta fler hjälpmedel, t.ex. mörkersikten.

I motion 2018/19:2461 av Lars Beckman (M) yrkas att möjligheterna för jägare att jaga med lampa utvidgas.

På liknande sätt efterfrågar motionärerna i kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) ändringar i regelverket för nattjakt (yrkande 11). Eftersom den effektivaste jaktmetoden för vildsvin är med åtel nattetid bör det enligt motionärerna därför genomföras regeländringar för att underlätta jakt nattetid, t.ex. genom att förenkla reglerna om rörlig belysning och ljusförstärkande nattsikten.

Antal patroner vid björnjakt

I kommittémotion 2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11 begär motionärerna att det ska bli tillåtet med fler patroner vid björnjakt med halvautomatiskt vapen. Motionärerna anser att det måste bli tillåtet att vid sådan jakt få använda halvautomatiska vapen som är laddade med en patron i patron-läge och upp till fem patroner i magasin.

Fällfångst av vildsvin

I motion 2018/19:113 av Magnus Persson (SD) efterlyses ett förbud mot fällfångst av vildsvin. Motionären anför dels att fällfångade vildsvin på grund av stress blir sämre mat, dels att man vid fällfångst riskerar att skilja ledarsuggor från diande kultingar och ungdjur.

Märkning av viltfällor

I motion 2018/19:1675 av Erik Ottoson (M) yrkande 2 efterfrågar motionären att regeringen återkommer till riksdagen med förslag på hur viltfällor ska kunna märkas endast med Naturvårdsverkets jägar-id för att tillgodose kravet på kontaktuppgifter till ansvarig fångstman.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Jakt med rörlig belysning m.m.

Enligt 14 § jaktförordningen (1987:905) får fast belysning användas vid väg eller byggnad som satts upp i annat syfte än att underlätta jakten vid jakt efter vildkanin, rödräv, mårddhund, grävling, mink, mård, tvättbjörn eller vildsvin. Vid jakt efter dessa djur får även ficklampa eller annan liknande lampa användas när djuret ska avlivas i samband med jakt med ställande hund, jakt vid gryt eller lya samt när ett fångstredskap vittjas. Fast belysning som har satts upp i syfte att underlätta jakten får användas vid jakt efter vildsvin vid för ändamålet anordnade åtelplatser för vildsvin (åteljakt). Utöver detta får Naturvårdsverket eller länsstyrelsen – vid sådan jakt som anges i 15 a § och 15 c § jaktförordningen – i enskilda fall besluta om undantag från förbudet att använda rörlig belysning i samband med jakt. Länsstyrelsen får i enskilda fall även besluta att elektronisk bildförstärkare får användas vid jakt efter vildsvin (15 c § första stycket 3).

Under 2018 utarbetade Regeringskansliet (Näringsdepartementet) promemorian Ändring av bestämmelserna i jaktförordningen (1987:905) avseende tillåtna jaktmedel (N2018/03490/RS). I promemorian föreslogs att elektronisk bildförstärkare eller bildomvandlare, värmekamera eller rörlig belysning i nära anslutning till jaktvapnet ska tillåtas vid jakt efter vildsvin utan tillstånd från länsstyrelsen. I promemorian föreslogs också att det förtydligas att förbudet i bilaga 5 till jaktförordningen (1987:905) mot användande av vissa jaktmedel och metoder för fångst eller dödande av däggdjur avser jakt efter de däggdjur som nämns i 10 § andra stycket (vildsvin nämns inte i den sistnämnda bestämmelsen). Förslagen i promemorian byggde på var sin hemställan från Lantbrukarnas Riksförbund och Jägarnas Riksförbund. I promemorian föreslogs att förordningsändringarna skulle träda i kraft den 1 januari 2019. Förslaget remitterades, och remissvaren inkom till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i september 2018.

Regeringskansliet (Näringsdepartementet) har upplyst att förslagen i promemorian är under beredning.

Antal patroner vid björnjakt

Jaktförordningens (1987:905) bestämmelser om antalet tillåtna patroner vid jakt på björn förändrades den 1 juli 2018. Sedan dess får Naturvårdsverket eller länsstyrelsen, under vissa förutsättningar, i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet att använda halvautomatiska vapen med magasin-kapacitet som överstiger två patroner (15 a § andra stycket och 15 e §).

Tidigare hade enbart Naturvårdsverket möjlighet att ge sådan dispens vid björnjakt. Förordningsändringen innebär att även länsstyrelsen, som i regel beslutar om skydds- eller licensjakt, får besluta om dispens. Detta gör att länsstyrelsen kan förena t.ex. ett licensjaktbeslut med ett beslut om undantag utan något separat ansökningsförfarande.

Fällfångst av vildsvin

Enligt 27 § jaktlagen (1987:259) ska jakten bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande. Av 30 § samma lag framgår att man vid jakten endast får använda de vapen och jaktmedel i övrigt som regeringen föreskriver. I 10 § jaktförordningen (1987:905) anges att det vid jakt endast får användas sådana vapen eller andra jaktmedel som uppfyller de krav som Naturvårdsverket föreskriver. Av 11 § i samma förordning framgår att fångstredskap ska vara av godkänd typ för att få användas och att det är Naturvårdsverket som efter samråd med Statens jordbruksverk prövar frågor om godkännande av fångstredskap.

Användandet av fångstredskap regleras sedan den 1 augusti 2018 i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om användande av fångstredskap (NFS 2018:3). Bestämmelserna i föreskrifterna syftar till att tillräcklig hänsyn tas till djurskydd, säkerhet och selektivitet vid användandet av fångstredskap (2 §). När det gäller fångstredskap avsett för just vildsvin gäller – utöver de andra krav som anges för användande av sådant redskap – att fångstredskapet ska utrustas med larmanordning, att redskapet endast får betas med oförädlad vegetabilisk foder och att redskapet ska ställas in så att ingångsöppningen som mest är 55 cm hög (20 §). Det sistnämnda kravet är enligt Naturvårdsverket till för att man ska undvika att fånga suggor som har kultingar.

Enligt Naturvårdsverket är syftet med de nya föreskrifterna – utöver djurskyddsaspekten – även att förenkla för användarna genom att samla alla regler om användande av fångstredskap på ett och samma ställe.

Märkning av viltfällor

I 12 § jaktförordningen (1987:905) bemyndigas Naturvårdsverket att föreskriva om tillstånd, anmälan, kunskapskrav eller andra villkor för användande av fångstredskap.

Regler om märkning av viltfällor finns i 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om användande av fångstredskap (NFS 2018:3). Enligt bestämmelsen ska fångstredskap som används, vare sig de är gillrade eller inte,

väderbeständigt märkas med typbeteckning samt med användarens namn, adress och telefonnummer. Alternativt kan fångstredskapet märkas med användarens identitetsnummer om Naturvårdsverket har anvisat ett system för sådana identitetsnummer. Märkning behövs inte om fångstredskapet används i hus, gård eller trädgård. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 augusti 2018.

Jägar-id är ett löpnummer i Naturvårdsverkets jaktkortsregister. När viltvårdsavgift har betalats utfärdar Naturvårdsverket jaktkort, som innehåller uppgifter om namn, personnummer eller födelsedatum och adress. Uppgifter kopplade till jaktkortsregistret hos Naturvårdsverket omfattas av sekretess enligt 18 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att vapen eller ammunition kommer till brottslig användning. Uppgiften om vilken individ som har ett visst jägar-id omfattas således av denna bestämmelse.

I 7 § NFS 2018:3 finns formuleringen ”alternativt kan fångstredskapet märkas med användarens identitetsnummer om Naturvårdsverket har anvisat ett system för sådana identitetsnummer”. Naturvårdsverket har upplyst att man bereder frågan om vilket slags register – t.ex. jaktkortsregistret eller något annat slags nationellt eller regionalt register – som ska kunna användas för identifiering av fångstmedlets användare. Målsättningen är dock att det ska finnas ett system för identifiering som ska möta behovet av att kunna märka fångstredskap med en kod i stället för med användarens namn, adress och telefonnummer.

Utskottets ställningstagande

Jakt med rörlig belysning m.m.

Av redovisningen ovan framgår att det inom Regeringskansliet har utarbetats en promemoria med förslag till vissa ändringar av jaktförordningens bestämmelser om tillåtna jaktmedel. Förslagen, som har varit på remiss och som nu bereds i Regeringskansliet, innebär bl.a. att elektronisk bildförstärkare eller bildomvandlare, värmekamera eller rörlig belysning i nära anslutning till jaktvapnet ska tillåtas vid jakt efter vildsvin utan särskilt tillstånd från länsstyrelsen. Med hänvisning till det pågående arbetet med förslaget om att rörlig belysning och liknande hjälpmedel ska få användas vid jakt föreslår utskottet att motionerna 2018/19:251 (KD) yrkande 2, 2018/19:1291 (SD) yrkande 13, 2018/19:2461 (M) och 2018/19:2606 (KD) yrkande 11 lämnas utan vidare åtgärd.

Antal patroner vid björnjakt

Utskottet konstaterar att jaktförordningens bestämmelser medger att Naturvårdsverket eller länsstyrelsen beslutar om dispens från förbudet att använda halvautomatiska vapen med magasinskapacitet som överstiger två patroner. Att få det slags dispens som motionären efterfrågar är således, genom

beslut i det enskilda fallet, redan möjligt. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2018/19:137 (SD) yrkande 11.

Fällfångst av vildsvin

Sedan den 1 augusti 2018 gäller Naturvårdsverkets nya föreskrifter och allmänna råd om användande av fångstredskap. Utskottet konstaterar att de förändrade föreskrifterna bl.a. syftar till att minska risken för onödigt lidande för viltet genom ökad selektivitet, t.ex. genom att ingångsöppningen på en vildsvinsfälla måste vara så låg att det inte föreligger risk för att fånga suggor som har diande kultingar. Mot denna bakgrund kan motion 2018/19:113 (SD) enligt utskottet lämnas utan vidare åtgärd.

Märkning av viltfällor

Utskottet noterar att Naturvårdsverket har meddelat nya föreskrifter och allmänna råd om användande av fångstredskap. Dessa medger att fångstredskap märks med enbart ett nummer som kan identifiera användaren, om Naturvårdsverket har anvisat ett system för sådana identitetsnummer. Frågan om vilket slags register som bör användas för identifiering av fångstmedlets användare med hjälp av enbart en kod eller ett nummer är under beredning. Mot den bakgrunden föreslår utskottet att motion 2018/19:1675 (M) yrkande 2 lämnas utan vidare åtgärd.

Terrängkörning vid jakt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att se över terrängkörningslagstiftningen för att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att jaga.

Jämför reservation 13 (SD) och 14 (C).

Motionerna

I motion 2018/19:606 av Lotta Finstorp (M) efterfrågas en översyn av lagstiftningen vad gäller dispens för att få köra motorfordon i terräng för personer med funktionsnedsättning.

Även i kommittémotion 2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 18 påpekas att terrängkörningsförordningen måste reformeras. Motionärerna anser att regelverket behöver förändras för att underlätta för personer med funktionsnedsättning. Beslut om dispens för att få framföra motordrivet fordon under jakt bör därför gälla i hela Sverige och för en tid av fem år.

Enligt kommittémotion 2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 81 behöver man öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att jaga. Motionärerna anför bl.a. att systemet med områdes- och

tidsbegränsningar i dispenserna gör dispenshanteringen onödigt tidskrävande och kostsam.

På liknande sätt efterfrågas i motion 2018/19:2909 av Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C) åtgärder som möjliggör och tillgängliggör jakt för personer med funktionsnedsättning. Motionärerna menar bl.a. att dispenshanteringen är onödigt tidskrävande och kostsam, och därför borde en sökt och beviljad dispens för jakt med motordrivet fordon gälla i hela Sverige tills vidare.

Kompletterande uppgifter

Av 1 § terrängkörningslagen (1975:1313) följer att det som huvudregel är förbjudet att köra i terräng med motordrivet fordon på barmark, på snötäckt skogsmark med plant- eller ungskog samt på snötäckt jordbruksmark. Inom de delar av fjällområdet som regeringen bestämmer är terrängkörning förbjuden även på annan mark. Enligt 12 § terrängkörningsförordningen (1978:594) får dock länsstyrelsen, om det finns särskilda skäl, föreskriva om ytterligare undantag eller besluta om undantag i enskilda fall från bestämmelserna i 1 § terrängkörningslagen. Den som beviljats dispens måste enligt 13 §, inom det område där undantaget gäller, kunna visa upp beslutet eller på annat sätt visa att undantag har medgetts.

Naturvårdsverket har utarbetat en handbok med allmänna råd till terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen (NFS 2005:1). I de allmänna råden anges bl.a. att rörelsehinder bör kunna vara ett särskilt skäl för dispens enligt 12 § terrängkörningsförordningen. Dispens bör dock inte regelmässigt ges enbart på grund av rörelsehinder och för vilken typ av körning som helst. Myndigheten bör i varje enskilt fall ta ställning till ändamålet med körningen och tyngden i den enskildes behov i förhållande till områdets känslighet och allmänna naturvårds- och friluftslivsintressen. I de fall körning medges bör endast körning inom ett visst avgränsat terrängområde tillåtas och undantag för större områden, t.ex. hela län, bör inte medges. Dispensen bör vara tidsbegränsad till förslagsvis tre till fem år, eller den kortare tid som rörelsehindret kan förväntas kvarstå.

Enligt 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) är det som huvudregel förbjudet att bedriva jakt från motordrivna fortskaffningsmedel. Motordrivna fortskaffningsmedel får inte heller användas för att söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt från att komma undan eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar. I 20 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) anges dock ett generellt undantag från förbudet. Undantagsbestämmelsen innebär att en rullstolsburen person med bestående rörelsehinder får – med de undantag som anges i andra och tredje stycket – jaga däggdjur från ett motordrivet fordon under förutsättning att motorn är avstängd. Länsstyrelsen får dessutom i det enskilda fallet besluta att en rullstolsburen person med bestående rörelsehinder får jaga vilda fåglar från ett motordrivet fordon med avstängd motor under de allmänna jakttider som

anges i bilaga 1 till förordningen (20 b § jaktförordningen). I 21 § i förordningen ges ytterligare möjlighet till undantag från förbudet i 31 § jaktlagen.

Den 19 april 2018 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare som ska se över lagstiftningen för terrängkörning och lämna de författningsförslag och förslag i övrigt som behövs för att skapa en modern lagstiftning för en hållbar terrängkörning. Enligt utredningsdirektiven (dir. 2018:29) ska förslagen möjliggöra ett rikt friluftsliv, minska buller och avgaser samt bidra till att skydda mark, växtlighet och terräng. Förslagen ska även ta hänsyn till de behov som finns av att kunna köra med motordrivna fordon i terräng för ortsbor samt inom verksamheter som bl.a. rennäring, jordbruk, skogsbruk, jakt och besöksnäring. Utredaren ska därutöver bl.a. lämna förslag som syftar till att underlätta för personer med bestående rörelsehinder att köra i terräng med motordrivna fordon för att jaga, fiska eller bedriva annat friluftsliv. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2019.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på att regeringen under förra året tillsatte en utredning som ska se över den lagstiftning som reglerar terrängkörning. En del av uppdraget består i att utredaren ska lämna förslag som syftar till att underlätta för personer med bestående rörelsehinder att köra i terräng med motordrivna fordon bl.a. för att kunna jaga. Mot bakgrund av det arbete som pågår i frågan föreslår utskottet att motionerna 2018/19:606 (M), 2018/19:1291 (SD) yrkande 18, 2018/19:2425 (C) yrkande 81 och 2018/19:2909 (C) lämnas utan åtgärd.

Finansieringsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att bidragsgivningen till miljöorganisationer ska upphöra och om att se över vilka organisationer som ska finansieras ur Viltvårdsfonden.

Jämför reservation 15 (SD) och 16 (SD, KD).

Motionerna

Kommittémotion 2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 20 handlar om bidrag till miljöorganisationer. Naturskyddsföreningen får årligen ett bidrag från Naturvårdsverket som de enligt motionen bl.a. använder för att processa om vargjakt i domstol och för att driva frågan i EU. Motionärerna menar att denna utbetalning ska upphöra genom att regeringen ger direktiv om detta till Naturvårdsverket.

Enligt kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 24 bör det ses över vilka organisationer som ska finansieras från Viltvårdsfonden. Motionärerna anför att vissa organisationer som motarbetar jakt får bidrag ur fonden och att det inte är rimligt att alla jägare ska tvingas finansiera organisationer som motarbetar deras intresse och att den aktuella finansieringen därför bör stoppas.

Kompletterande uppgifter

Bidrag till miljöorganisationer

Enligt regleringsbrevet för 2019 disponerar Naturvårdsverket 30 miljoner kronor inom anslaget 1:2 Miljöövervakning m.m. att fördelas i bidrag till ideella miljöorganisationer. Anslagsposten ska användas för bidrag till ideella miljöorganisationers arbete som bidrar till att uppfylla de nationella miljökvalitetsmål som riksdagen har beslutat om, eller något av de prioriterade målen i EU:s sjunde miljöhandlingsplan. Naturvårdsverket beslutar om fördelning av medlen.

Enligt Naturvårdsverket kan svenska ideella miljöorganisationer söka bidrag om de enligt sina stadgar har till ändamål att ta till vara miljöskydds- eller naturvårdsintressen. I övrigt ska organisationen ha bedrivit verksamhet under minst tre år före ansökan om bidrag, vara självständigt och demokratiskt uppbyggd, i sin verksamhet respektera demokratins idéer – inklusive jämställdhet och förbud mot diskriminering – samt i fråga om medlemskap vara öppen för alla människor. Vissa organisationer kan ha andra juridiska personer som medlemmar. I sådana fall är det tillräckligt att en miljöorganisation som ingår i en sådan organisation har lägst 100 medlemmar. En stiftelse kan också söka bidrag om kriterierna ovan uppfylls, om stiftelsen är öppen för insyn i verksamheten samt om stiftarna är demokratiskt uppbyggda organisationer eller har en bred förankring i samhället. Bidrag beviljas inte till kommunala samverkansorganisationer m.m. Vid bedömning av en bidragsansökan tar Naturvårdsverket bl.a. hänsyn till behörigheten att söka, samverka med andra aktörer, effekter på miljömålsarbetet och i vilken utsträckning verksamheten kan öka medvetenheten om miljömålen och hur vi kan nå dessa.

Finansiering ur Viltvårdsfonden

För att främja viltvården eller andra liknande ändamål som är förenliga med syftet med jaktlagen får regeringen meddela föreskrifter om skyldighet för den som jagar att bl.a. betala en årlig avgift, viltvårdsavgift. Avgiften ska bilda en fond, Viltvårdsfonden, som efter regeringens bestämmande får användas för angivna ändamål (se 41 § första stycket 1 och andra stycket jaktlagen [1987:259]). Närmare föreskrifter om viltvårdsavgift finns i jaktförordningen (1987:905). Av 49 § följer att den som jagar – med vissa undantag som anges i paragrafen – är skyldig att betala viltvårdsavgift. Avgiften är 300 kronor och

gäller för ett jaktår (den 1 juli–30 juni). Fonden förvaltas av Kammarkollegiet.

Regeringen beslutar årligen om bidrag ur Viltvårdsfonden till organisationer och myndigheter som jobbar med jakt, vilt och naturvård. En stor del av medlen går till jägarorganisationerna, och utöver det kan vissa andra myndigheter och organisationer få bidrag ur fonden. Regeringen har för 2018 beslutat att tilldela medel ur fonden till Naturvårdsverket med 18 miljoner kronor för viltforskning, Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) med 4,05 miljoner kronor, Svenska Naturskyddsföreningen med 425 000 kronor för bevarandeprojekt för vitryggig hackspett respektive pilgrimsfalk, Svenska Jägareförbundet med 52,25 miljoner kronor och Jägarnas Riksförbund med 7,4 miljoner kronor.

Frågan om användningen av viltvårdsavgiften berördes i regeringens proposition 1999/2000:73 Jaktens villkor. Av propositionen (s. 77) framgick bl.a. att Naturskyddsföreningen sedan lång tid tillbaka erhåller ett årligt bidrag ur fonden som används främst för den del av viltvården som avser utrotningshotade arter. Vidare framgick att detta arbete är angeläget varför ett fortsatt bidrag till föreningen bör lämnas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Naturvårdsverket – inom ramen för anslagsvillkoren och myndighetens kriterier – kan bevilja ideella miljöorganisationer bidrag för att bedriva visst arbete som bidrar till att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmål som riksdagen har beslutat om, eller något av de prioriterade målen i EU:s sjunde miljöhandlingsplan. En ideell miljöorganisation kan – oavsett om den har beviljats ett sådant bidrag eller inte – driva vissa viltvårdsfrågor rättsligt och utnyttja sin talerätt enligt FN:s konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen). Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2018/19:1291 (SD) yrkande 20.

När det gäller finansiering ur Viltvårdsfonden framgår det av redovisningen ovan att regeringen årligen beslutar om bidrag ur fonden till organisationer och myndigheter som jobbar med jakt, vilt och naturvård. Utskottet kan konstatera att huvuddelen av medlen går till jägarorganisationernas verksamhet och till Naturvårdsverkets viltforskning. Naturskyddsföreningen tilldelas ett i sammanhanget mindre bidrag för att kunna genomföra viktiga projekt för att bevara vissa skyddsvärda arter. Utskottet anser att Naturskyddsföreningens arbete i detta avseende är angeläget och bör fortsätta. Utskottet föreslår därför att motion 2018/19:2606 (KD) yrkande 24 avslås.

Vissa övriga jakt- och viltvårdsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ändring av jakttiden för morkulla, om den dubbla jakträtten, om avgifterna för att jaga på renbetesfjällen, om att utreda situationen för eftersöksjägarna samt om att värna den svenska jakten och viltvården.

Jämför reservation 17 (SD), 18 (SD), 19 (M, SD) och 20 (KD).

Motionerna

Jakttider

I kommittémotion 2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 15 begär motionärerna att få tillbaka den jakttid på morkulla som tidigare gällde. De anför bl.a. att morkullan inte kan anses tillhöra en särskilt skyddsvärd art som kräver extraordinära insatser.

Den dubbla jakträtten m.m.

I kommittémotion 2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) finns ett yrkande om samma rätt till jakt och fiske för alla bofasta (yrkande 22). Motionärerna menar att dubbelregistreringen vid jakt, där flera jaktlag jagar samtidigt inom ett område, både är livsfarlig och skapar många onödiga konflikter. Sverige bör därför avskaffa det system som på flera områden gynnar renägarsamer på den övriga lokalbefolkningens bekostnad.

Enligt motion 2018/19:2643 av Saila Quicklund (M) bör det ställas tydligare krav på länsstyrelserna att inte höja prisnivåerna för jakt på statens marker mer än konsumentprisindex. Priserna för att jaga på de jämtländska markerna har höjts kraftigt på senare år och går inte i takt med den allmänna prisuppgång som länsstyrelsen har angett som skäl för beslutet.

Situationen för eftersöksjägarna

I motion 2018/19:1678 av John Widegren (M) yrkas att man ska utreda situationen för landets eftersöksjägare. Motionären anför att eftersöksjägarna är utsatta för såväl farlig trafikmiljö som hot, våld och skadegörelse från extremistgrupper. I motionen anför också att nivåerna för ersättning till eftersöksjägarna är för låga.

Värna den svenska jakten och viltvården

Enligt kommittémotion 2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 3 måste viltförvaltningen decentraliseras. Motionärerna anför att jakten är och ska ses som en nationell angelägenhet för att förvalta naturens

resurser. Den svenska staten behöver därför i alla sammanhang agera för att jaktfrågorna ska hanteras på nationell nivå och inte på EU-nivå.

I kommittémotion 2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) framhålls att regeringen måste värna den svenska jakten (yrkande 2). Jägarnas insatser är av yttersta vikt för den svenska viltvården. Motionärerna vill därför understryka vikten av att värna jägarnas intressen, både på nationell nivå och på EU-nivå.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Jakttider

Enligt 29 och 52 §§ jaktlagen (1987:259) får jakt bedrivas på de tider som regeringen, eller den förvaltningsmyndighet som regeringen överlåter föreskriftsrätten till, bestämmer. Av 2 § första stycket jaktförordningen (1987:905) framgår att jakt efter vilt är tillåten under de tider av jaktåret (den 1 juli–30 juni) som anges i bilaga 1 till förordningen. Jakt på morkulla får ske under perioden den 21 augusti–31 oktober i Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. I övriga delar av landet får morkulla jagas under perioden den 21 augusti–31 november (se jaktförordningen bilaga 1 punkten 26).

Av artikel 7.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet) framgår att de arter som anges i bilaga II, med hänsyn tagen till deras populationsnivå, geografiska spridning och reproduktion inom gemenskapen, får jagas i enlighet med nationell lagstiftning. Medlemsstaterna ska säkerställa att jakten på dessa arter inte äventyrar ansträngningarna att bevara arterna i deras utbredningsområde. Morkulla är en art som anges i bilaga II i direktivet. Av artikel 7.4 i direktivet följer bl.a. att medlemsstaterna ska säkerställa att jakten överensstämmer med principerna om ett förnuftigt utnyttjande och en ekologiskt balanserad kontroll av de berörda fågelarterna och är förenlig med de åtgärder som vidtas enligt artikel 2 i samma direktiv när det gäller populationen av dessa arter, särskilt flyttfåglar. Vidare anges att medlemsstaterna särskilt ska se till att de arter på vilka jaktlagstiftning tillämpas inte jagas under uppfödningssäsongen eller under häckningens olika stadier. När det gäller flyttfåglar ska medlemsstaterna särskilt se till att de arter som berörs av jaktbestämmelser inte jagas under häckningen eller under återvändandet till häckningsplatserna.

Motioner om den allmänna jakttiden på morkulla har på senare år behandlats, och avstyrkts, av miljö- och jordbruksutskottet i betänkanden om jakt och viltvård (bet. 2014/15:MJU9 och bet. 2016/17:MJU11). I det förstnämnda betänkandet konstaterade utskottet att regeringen den 17 juni 1999 hade beslutat att ett pågående försök med sommarjakt på morkulla inte skulle förlängas. Skälet till regeringens beslut var att försöken, som hade

pågått under en tvåårsperiod, vid en utvärdering inte uppfattades uppfylla vare sig svenska krav eller bestämmelserna i EU:s fågeldirektiv.

Naturvårdsverket har sedan juni 2018 ansvar för att minst en gång vart sjätte år se över de jakttider som regleras i jaktförordningen och vid behov föreslå förändringar till regeringen (2 § tredje stycket jaktförordningen). Naturvårdsverket har inlett den första översynen av jakttiderna (Naturvårdsverkets lägesrapportering om viltförvaltning, december 2018).

Den dubbla jakträtten m.m.

Fastighetsägaren har enligt 10 § jaktlagen (1987:259) jakträtten på den mark som hör till fastigheten. Enligt 25 § rennäringslagen (1971:437) har en medlem i en sameby emellertid rätt att jaga på utmark inom de delar av byns betesområde som hör till renbetesfjällen eller lappmarkerna när renskötsel är tillåten där. Jakträtten gäller på både statlig och privat mark. Den ingår i den bruksrätt som renskötselrätten utgör och är underkastad de begränsningar som följer av jaktlagstiftningen. En samebymedlem har dock inte ensamrätt till jakten på dessa marker eftersom markägaren har den jakträtt som följer med äganderätten till marken. Det finns således en dubbel jakträtt.

Frågan om den dubbla jakträtten behandlades av miljö- och jordbruksutskottet i betänkande 2014/15:MJU9 Jakt och viltvård. Av betänkandet framgick bl.a. följande (s. 33).

Som nämnts tidigare tillkännagav riksdagen i betänkande 2010/11:MJU6 att det parallella nyttjandet av jaktmarken av såväl samer som andra jaktlag skapar en onödig konflikt mellan samebyar och annan orsbefolkning. Enligt riksdagens beslut ska därför regeringen göra en översyn av möjligheterna att undanröja den dubbla jakträtten och återkomma till riksdagen med ett förslag i frågan. I översynen bör det presenteras förslag på hur man löser de situationer när det krävs kompensation (bet. 2010/11:MJU6, rskr. 2010/11:49).

Med anledning av miljö- och jordbruksutskottets förslag i betänkande 2014/15:MJU9 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att låta utreda ett antal frågor, bl.a. frågan om den dubbla jakträtten, som den då nedlagda Jaktlagsutredningen hade haft i uppdrag att utreda (bet. 2014/15:MJU9 och rskr. 2014/15:154).

Regeringen har senast i skrivelse 2017/18:75 lämnat en redovisning av vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av riksdagens tillkännagivanden om den dubbla jakträtten (jfr rskr. 2010/11:49 och 2014/15:154). Regeringens skrivelse behandlades i konstitutionsutskottets betänkande 2017/18:KU21, där utskottet anförde följande (s. 8):

Frågan om den s.k. dubbelregistreringen av jakträtt i renskötselområdet påverkas av såväl arbetet med en samlad samepolitik som utfallet av statens överklagande av den s.k. Girjasdomen (Gällivare tingsrätts dom, mål nr T323-09). Huvudförhandling i hovrätten hölls under hösten 2017, och dom meddelades den 23 januari 2018. Domen har överklagats till Högsta domstolen. Frågan är mycket komplicerad att lösa, och utfallet i Girjasmålet bör avvaktas. Innan dess kan någon handlingsplan inte

upprättas. Ärendet bereds vidare. Riksdagsskrivelsen är inte slutbehandlad.

Högsta domstolen meddelade prövningstillstånd i det s.k. Girjasmålet i september 2018. Målet är utsatt till huvudförhandling under vecka 36–42, och något slutligt avgörande kan enligt Högsta domstolen därför inte väntas förrän under senare delen av hösten 2019.

Jakt på statens marker på renbetesfjällen regleras i rennäringslagen (1971:437) och rennäringsförordningen (1993:384). Enligt 32 § rennäringslagen får nyttjanderätt endast upplåtas på sådan kronomark ovanför odlingsgränsen som står under statens omedelbara disposition och på renbetesfjällen om upplåtelsen kan ske utan avsevärd olägenhet för renskötsel. Upplåtelse ska ske mot avgift, om det inte finns särskilda skäl för avgiftsfrihet. Avgiften fördelas mellan Samefonden och den sameby som berörs av upplåtelsen enligt bestämmelser som regeringen meddelar (34 §).

I april 2017 meddelade förvaltningsrätten en dom om avgifterna för att få jaga på jämtländska marker. Domstolen konstaterade att avgifterna som Länsstyrelsen Jämtland beslutat om inte strider mot gällande bestämmelser eller är oproportionerliga i förhållande till det angivna syftet (Förvaltningsrätten i Härnösands mål nr 3975-16).

En motion med motsvarande innehåll som den nu aktuella behandlades av miljö- och jordbruksutskottet i betänkande 2017/18:MJU8 Jakt och viltvård. Utskottet avstyrkte motionen mot bakgrund av den nämnda domen. Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut (prot. 2017/18:64).

Situationen för eftersöksjägarna

Nationella Viltolycksrådet (NVR) är ett nationellt samarbetsorgan som arbetar med frågor inom viltolycksproblematiken. Polismyndigheten har regeringens uppdrag att ansvara för rådet, vars huvudinriktning är att organisera en nationell viltolycksorganisation för eftersök av trafikskadat vilt och verka för att organisationen nyttjas, underhålls och utvecklas. Inom ramen för sitt allmänna uppdrag svarar Svenska Jägareförbundet för att tillsammans med Jägarnas Riksförbund tillhandahålla jägare med spårhundar och kontaktpersoner för viltolycksorganisationen. Trafikverket har ansvaret för den del i rådet som avser viltolycksförebyggande åtgärder. Samtliga län i landet är engagerade inom viltolycksorganisationen. I varje län finns en länsansvarig inom polisen som tillsammans med länsansvarig jägare inom NVR ansvarar för att eftersöksorganisationen fungerar. Tillsammans med parterna i NVR tar polisen fram anpassad säkerhetsutbildning och förser delar av eftersöksorganisationen med s.k. säkerhetspaket.

Den som har hjälpt Polismyndigheten vid eftersök av vilt kan få ersättning med stöd av bestämmelserna i 40 a–b §§ jaktförordningen (1987:905). Bestämmelser om ersättningsnivåer finns i 35–35 a § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt.

Den som på uppdrag av Polismyndigheten deltar i eftersök av trafikskadat vilt måste enligt NFS 2002:18 uppfylla vissa utbildningskrav. Personen måste

t.ex. ha genomgått utbildning i trafiksäkerhet vid eftersök av trafikskadat vilt enligt NVR:s riktlinjer och denna utbildning ska förnyas vart tredje år (33 a §). Alla som genomför sådant eftersök ska dessutom ha viss utrustning, bl.a. reflexväst, benreflex och särskild skyltutrustning för viltolycka (33 c §).

Naturvårdsverket har, med stöd av bemyndiganden i jaktförordningen, tagit fram förslag till nya föreskrifter som rör bl.a. eftersök av statens vilt. Naturvårdsverket har upplyst att myndigheten under första kvartalet 2019 kommer att remittera förslaget till nya föreskrifter om eftersök till berörda myndigheter och intresseorganisationer. Remisstiden kommer att vara två arbetsmånader. Under framtagandet av förslaget till nya föreskrifter har samverkan skett såväl internt som externt med jägarorganisationerna och Polismyndigheten.

Värna den svenska jakten och viltvården

Av den strategi för svensk viltförvaltning som Naturvårdsverket presenterade i juni 2015 (NV-00303-15) framgår att beslut inom viltförvaltningen ska fattas så nära de människor som berörs som möjligt. Enligt strategin kräver förvaltningen avvägningar och kompromisser mellan olika intressen, och frågornas karaktär avgör om det bäst görs på internationell, nationell, regional eller lokal nivå. Regionaliseringen av viltförvaltningen bör utvärderas och fortsätta i den takt det är möjligt. Berörda aktörers synpunkter och erfarenheter ska tas med i utvärderingar av regionaliseringen. I strategin anförs också att Sverige är en del av Europeiska unionen och att EU:s bestämmelser har stor påverkan på hur vi kan förvalta viltet i Sverige. Därför är det enligt strategin viktigt att delta aktivt i EU-arbetet och föra fram den svenska viltförvaltningens behov och erfarenheter för att bidra till en lärande och anpassningsbar förvaltning.

Frågan om värmandet av den svenska jakten behandlades i miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2016/17:MJU11 Jakt och viltvård. I sitt ställningstagande anförde utskottet bl.a. att förhandlingarna om Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 91/447/EEG om kontroll och förvärv av vapen var avslutade. Vidare anfördes att den ansvariga ministern i sitt svar på en interpellation om de föreslagna ändringarna i vapendirektivet hade angett att regeringen under förhandlingarna hade arbetat för att på bästa sätt ta till vara svenska enskilda och allmänna intressen. Mot denna bakgrund föreslog utskottet att en motion i frågan skulle avslås (se s. 22 i betänkandet). Riksdagen beslutade därefter i enlighet med utskottets förslag (prot. 2016/17:76).

Utskottets ställningstagande

Jakttider

Utskottet noterar att det i direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar anges att medlemsstaterna särskilt ska se till att de arter på vilka jaktlagstiftningen tillämpas inte jagas under uppfödningssäsongen eller under häckningens olika stadier. Utskottet kan konstatera att morkulla är en art som omfattas av dessa bestämmelser i direktivet. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2018/19:1291 (SD) yrkande 15.

Den dubbla jakträtten m.m.

Redovisningen ovan visar att frågor som rör den dubbla jakträtten i renkötselområdet har varit föremål för behandling i riksdagen under senare år. Frågan är komplicerad och påverkas av såväl arbetet med en samlad samepolitik som utfallet av statens överklagande av domen i det s.k. Girjas målet. Utskottet kan konstatera att Högsta domstolen har beviljat prövningstillstånd i målet och att domstolen kommer att pröva målet i sak under hösten 2019. I avvaktan på de arbeten som pågår i frågan föreslår utskottet att motion 2018/19:1291 (SD) yrkande 22 lämnas utan vidare åtgärd.

När det gäller avgifterna för jakt på renbetesfjällen i Jämtlands län kan utskottet konstatera att frågan har prövats av förvaltningsrätten. Domstolen konstaterade då att de avgifter som ärendet gäller inte strider mot gällande bestämmelser eller på annat sätt är oproportionerliga. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2018/19:2643 (M).

Situationen för eftersöksjägarna

Utskottet vill inledningsvis framhålla det viktiga arbete som eftersöksjägarna utför. Som framgår av redovisningen ovan utbildas och utrustas eftersöksjägarna för sitt uppdrag. Utskottet kan också konstatera att Naturvårdsverket, i samverkan med jägarorganisationerna och Polismyndigheten, har utarbetat förslag till nya föreskrifter för eftersök och att förslaget snart kommer att remitteras till berörda myndigheter och organisationer. Mot denna bakgrund anser utskottet att motion 2018/19:1678 (M) kan lämnas utan vidare åtgärd.

Värna den svenska jakten och viltvården

Utskottet noterar att det enligt viltstrategin, som Naturvårdsverket presenterade 2015, krävs avvägningar och kompromisser mellan olika intressen och att frågornas karaktär avgör om det bäst görs på internationell, nationell, regional eller lokal nivå. I strategin anføres också att Sverige är en del av Europeiska unionen och att EU:s bestämmelser har stor påverkan på hur vi kan förvalta viltet i Sverige. Enligt strategin är det också viktigt att delta aktivt i EU-arbetet och att föra fram den svenska viltförvaltningens behov och

erfarenheter. Utskottets mening är att detta redan sker med hänsyn till de intresseavvägningar som kan vara nödvändiga att göra. Utskottet föreslår därför att motionerna 2018/19:2606 (KD) yrkande 3 och 2018/19:2890 (M) yrkande 2 lämnas utan vidare åtgärd.

Reservationer

1. Svenska Jägareförbundets ansvar för det allmänna uppdraget, punkt 1 (M, SD, KD)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Betty Malmberg (M), Magnus Oscarsson (KD), Mats Nordberg (SD), Yasmine Eriksson (SD) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 23 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1 och avslår motion

2018/19:955 av Helén Pettersson (S).

Ställningstagande

Svenska Jägareförbundet har sedan 1938 utfört det som kallas det allmänna jakt- och viltvårdsuppdraget. Förbundets arbete med detta fungerar väl och utförs på ett både effektivt och ansvarsfullt sätt. Det allmänna uppdraget är ett bra exempel på ett gott samarbete mellan det civila samhället och myndigheter. Genom det allmänna uppdraget får staten tillgång till det nätverk som Svenska Jägareförbundet har och på så sätt når staten ut till en stor andel jägare på ett kostnadseffektivt sätt. Vi anser därför att Svenska Jägareförbundet fortsatt ska ha intakt ansvar för det allmänna uppdraget.

Förbundet får varje år medel ur Viltvårdsfonden för sitt arbete med jakt- och viltvårdsuppdraget. I dagsläget beslutar regeringen om utbetalningar ur fonden för ett år i taget. Eftersom detta skapar viss kortsiktighet bör det övervägas om det allmänna uppdraget ska ges och finansieras i fleråriga perioder, förslagsvis för tre år i taget.

2. Det allmänna uppdragets betydelse för jakt- och viltvården, punkt 2 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 19.

Ställningstagande

Svenska Jägareförbundet har sedan många år (1938) ett allmänt uppdrag för att sköta delar av jakt- och viltvården i Sverige. Sverigedemokraterna ser i förbundet en ovärderlig kompetens med hög trovärdighet. Förbundet har starka band med jägarkåren, vilket gör att det allmänna uppdragets betydelse för jakt- och viltvården i Sverige inte kan överskattas. Jägarnas jaktkortsavgift ska fortsätta att oavkortat gå in i viltvårdsfonden och sedan delas ut till olika former av verksamhet.

3. Viltförvaltningsdelegationernas roll, punkt 3 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Sverige är ett stort land där olika delar av landet hyser olika viltstammar. Av den anledningen har beslutanderätten i jakt- och viltförvaltningsfrågor delegerats till länsstyrelserna, och viltförvaltningsdelegationer har inrättats i länen. Regeringen har dock beslutat att förändra den ursprungliga sammansättningen genom att ge ytterligare mandat till miljö- och naturvårdsintresset samt lägga till en representant för ekoturismen. Detta skapar obalans i förhållande till markägar- och jägarintresset. Sverigedemokraterna anser att det är viktigt med en stark lokal och regional förankring. Sammansättningen måste också återgå till den ursprungliga där balansen mellan politiken, olika intressen, myndigheter m.fl. speglas bättre än i den ändrade sammansättningen.

4. Förändring av viltförvaltningsdelegationernas befogenheter m.m., punkt 4 (M, SD, KD)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Betty Malmberg (M), Magnus Oscarsson (KD), Mats Nordberg (SD), Yasmine Eriksson (SD) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 22 och

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 6 och avslår motion

2018/19:2702 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C).

Ställningstagande

För några år sedan ändrade den rödgröna regeringen sammansättningen i viltförvaltningsdelegationerna vid landets länsstyrelser. De förändrade sammansättningsreglerna har gett miljö- och naturvårdsintresset ett oproportionerligt inflytande i förhållande till såväl jakt- och viltvårdsintresset som äganderättsintresset. Detta kommer att leda både till en ökad centralisering och till att viltförvaltningsdelegationernas mandat och beslutanderätt blir mindre tydlig. Förändringar med följande inriktning bör därför genomföras av regeringen: viltförvaltningsdelegationerna måste kunna fatta beslut och inte bara fungera som rådgivande instans åt landshövdingen. Delegationerna måste ha både befogenhet och förmåga att kunna fatta beslut om skydds- och licensjakt, i syfte att både värna viltstammarnas gynnsamma bevarandestatus och ta hänsyn till socioekonomiska aspekter. För det krävs en återgång till den tidigare, mer balanserade, sammansättningen av viltvårdsdelegationerna.

5. Begränsning av vildsvinsstammarna, punkt 5 (SD, C)

av Kristina Yngwe (C), Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD), Ulrika Heie (C) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 74 och
avslår motionerna
2018/19:1681 av John Widegren (M),
2018/19:2511 av Mikael Larsson och Daniel Bäckström (båda C) och
2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

Regeringens förslag om totalt utfodringsförbud för att begränsa vildsvinsstammarna, vilket presenterades 2016, tog ingen hänsyn till det faktum att viss utfodring bl.a. kan vara ett viktigt verktyg för att minska viltskadorna på jordbruksgrödor. Avledande utfodring i kombination med effektiv skydds jakt kan drastiskt minska skadorna på jordbruksgrödor. Problemet handlar i stället om att komma åt de allvarliga fallen med oseriös utfodring där tonvis med sockerbetor körs ut och tippas i de svenska skogarna. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma med ett nytt förslag som begränsar vildsvinsstammarna och viltskadorna.

6. Begränsning av vildsvinsstammarna, punkt 5 (KD)

av Magnus Oscarsson (KD) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 10 och
avslår motionerna
2018/19:1681 av John Widegren (M),
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 74 och
2018/19:2511 av Mikael Larsson och Daniel Bäckström (båda C).

Ställningstagande

De stora vildsvinsstammarna skapar på många håll stora problem för lantbrukare och är orsaken till ett stort antal trafikolyckor. Ohämmad stödutfodring betraktas som en av de bidragande faktorerna till vildsvinsstammens ökning. Regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, ska därför kunna sätta upp villkor för utfodring av klövvilt, och länsstyrelserna ska utöva tillsyn över att regler för utfodring följs. Vidare ska Naturvårdsverket kunna meddela föreskrifter om fodermedel, utfodringsmetoder och tillåten mängd foder som får användas.

7. Utvärdera viltförvaltningens arbete, punkt 6 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 12.

Ställningstagande

För att skapa en mer decentraliserad och regional viltförvaltning vill Sverigedemokraterna ge lantbrukare och jägare mer inflytande i de regionala förvaltningsplanerna. Det är därför viktigt att älgförvaltningens arbete utvärderas i syfte att säkerställa att det fungerar på ett effektivt sätt och med ett ökat regionalt inflytande och samförvaltning.

8. Utvärdera älgförvaltningens arbete m.m., punkt 7 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 11 och
avslår motion
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 79.

Ställningstagande

Kronhjortsbeståndet har ökat och kronhjortar har spridit sig till delar av Sverige som tidigare inte var deras utbredningsområde. Kronhjort har kommit både söderifrån och från vårt grannland i väst, vilket innebär en ny utmaning ur förvaltningssynpunkt. För att underlätta förvaltningen bör man ha samma förvaltnings- och skötselområden för både älg och kronvilt.

9. Utvärdera älgförvaltningens arbete m.m., punkt 7 (C)

av Kristina Yngwe (C) och Ulrika Heie (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 79 och
avslår motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 11.

Ställningstagande

Under Centerpartiets tid i regeringsställning införde vi tre olika modeller för ökad samförvaltning på regional nivå: älgförvaltningsgrupper, viltförvaltningsdelegationer och det nationella klövvilträdet. Grundtanken med dessa modeller var att öka dialogen mellan berörda aktörer i viltförvaltningen för att öka det regionala samarbetet och inflytandet. Vi anser att älgförvaltningens arbete behöver utvärderas för att säkerställa att den fungerar på ett avsett och effektivt sätt.

10. Hjälpmedel vid jakt på vildsvin m.m., punkt 8 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 13.

Ställningstagande

Vildsvinsstammen växer på sina håll kraftigt. Samtidigt är det ett slags vilt som är mödosamt att förvalta eftersom det är ett nattaktivt och skyggt djur. Vi anser därför att fler hjälpmedel, t.ex. mörkersikten, bör tillåtas vid jakt på vildsvin.

11. Nattjakt på vildsvin, punkt 9 (SD, KD)

av Runar Filper (SD), Magnus Oscarsson (KD), Mats Nordberg (SD), Yasmine Eriksson (SD) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 11 och
avslår motionerna
2018/19:251 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 2 och
2018/19:2461 av Lars Beckman (M).

Ställningstagande

Den effektivaste jaktmetoden för vildsvin är att jaga med åtel nattetid. Det bör därför genomföras regeländringar för att underlätta jakt på vildsvin nattetid, t.ex. genom att förändra reglerna om rörlig belysning och ljusförstärkande nattsikten.

12. Övriga jaktmedel, punkt 10 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 11 och
avslår motionerna
2018/19:113 av Magnus Persson (SD) och
2018/19:1675 av Erik Ottoson (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Vid jakt på björn får halvautomatiska vapen användas endast om de kan laddas med maximalt två patroner i magasin och ett i patronläge. En jägare ska inte riskera att fällas för jaktbrott för att lagen inte främjar jägarens säkerhet. Sverigedemokraterna vill därför att lagen ändras och att halvautomatiska

vapen som kan laddas med maximalt fem patroner i magasin och ett i patronläge får användas vid björnjakt.

13. Terrängkörning vid jakt, punkt 11 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 18 och avslår motionerna

2018/19:606 av Lotta Finstorp (M),

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 81 och

2018/19:2909 av Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C).

Ställningstagande

Jägare med funktionsnedsättning kan ha behov av motorfordon för att kunna jaga, men för att få framföra fordonet i terräng under jakt krävs dispens. Sverigedemokraterna menar att regelverket bör ändras så att en beviljad dispens kan gälla för jakt med motordrivet fordon i hela Sverige under fem år. En sådan förändring skulle underlätta för personer med funktionsnedsättning.

14. Terrängkörning vid jakt, punkt 11 (C)

av Kristina Yngwe (C) och Ulrika Heie (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 81 och avslår motionerna

2018/19:606 av Lotta Finstorp (M),

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 18 och

2018/19:2909 av Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C).

Ställningstagande

För Centerpartiet är det viktigt att jakten är tillgänglig för alla, även för de personer som på grund av en funktionsnedsättning behöver använda motordrivet fordon vid jakt. För att få jaga med hjälp av motordrivet fordon krävs i de flesta fall dispens enligt terrängkörningslagen, jaktförordningen och jaktlagen. Länsstyrelserna runt om i landet hanterar dispensgivningen på olika sätt när det gäller områdes- och tidsbegränsningar i dispenserna. Dispens som gäller för ett begränsat område innebär för personen med funktionsnedsättning att han eller hon enbart kan jaga på det område som han eller hon har sökt och beviljats dispens för. Det medför i sin tur att personen med funktionsnedsättning kan behöva söka ny dispens för jakt utanför det begränsade området. Det nuvarande systemet gör dispenshanteringen onödigt tidskrävande och kostsam.

15. Bidrag till miljöorganisationer, punkt 12 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 20.

Ställningstagande

Naturskyddsföreningen får årligen ett bidrag från Naturvårdsverket för att processa om vargjakt i domstol och för att driva frågan i EU. Vi menar att denna utbetalning ska upphöra genom att regeringen ger direktiv om detta till Naturvårdsverket.

16. Finansiering ur Viltvårdsfonden, punkt 13 (SD, KD)

av Runar Filper (SD), Magnus Oscarsson (KD), Mats Nordberg (SD), Yasmine Eriksson (SD) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 24.

Ställningstagande

Vissa organisationer som motarbetar möjligheterna till jakt får bidrag ur Viltvårdsfonden. Det är dock inte rimligt att alla jägare ska tvingas finansiera en verksamhet som motarbetar deras intresse, och den aktuella finansieringen bör därför stoppas.

17. Jakttider, punkt 14 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 15.

Ställningstagande

Morkullejakten vid midsommar är en starkt förankrad jakttradition i Sverige som upphörde i och med att Sverige blev medlem i EU, dock till ingen nytta alls eftersom det har visat sig att jakten inte påverkar artens bestånd. Morkullan kan inte anses tillhöra en särskilt skyddsvärd art som kräver extraordinära insatser. I dag är det tyvärr EU-regler som styr jakten på denna art, men Sverigedemokraternas uppfattning är att regeringen aktivt ska jobba för att få tillbaka den tidigare jakttiden på morkulla.

18. Den dubbla jakträtten m.m., punkt 15 (SD)

av Runar Filper (SD), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 22 och avslår motionerna

2018/19:1678 av John Widegren (M) och

2018/19:2643 av Saila Quicklund (M).

Ställningstagande

Staten har under lång tid, på andra ortsbors bekostnad, gett renägare allt större marker till älgjakt. Älgjakten är och har många gånger varit viktigare för den övriga befolkningens försörjning än för renägarna. Stora delar av det s.k. renbetesområdet har historiskt tillhört fjällbönder, vilket gör dagens ensidiga gynnande av renägare än mer oacceptabelt. Dubbelregistreringen vid jakt, där flera jaktlag jagar samtidigt inom ett område, är livsfarlig och skapar många onödiga konflikter. Sverige bör avskaffa detta system som på flera områden gynnar renägarsamer på den övriga lokalbefolkningens bekostnad. En början är att ge alla bofasta samma rättigheter till jakt (älgjakt) och fiske. Sverigedemokraterna vill därför att alla som bor på statlig mark där renskötsel är tillåten ska ha samma rättigheter till jakt och fiske, oavsett näringstillhörighet och etnisk tillhörighet.

19. Värna den svenska jakten och viltvården, punkt 16 (M, SD)

av Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Betty Malmberg (M), Mats Nordberg (SD) och Yasmine Eriksson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2 och avslår motion

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Jägarnas insatser är av yttersta vikt för den svenska viltvården, och det är därför viktigt att jägarnas intressen värnas, både på nationell nivå och på EU-nivå. Här kan bl.a. de senaste förändringarna av EU:s vapendirektiv nämnas. När man hanterade frågan om en direktivändring var regeringens och dess representanters arbete för att värna de svenska jägarna omgivet av otydligheter. Först efter påtryckningar från riksdagen började regeringen tydligare verka för att de föreslagna förändringarna inte skulle påverka jägarna. I den fortsatta hanteringen måste regeringen värna de svenska jägarna.

20. Värna den svenska jakten och viltvården, punkt 16 (KD)

av Magnus Oscarsson (KD) och Kjell-Arne Ottosson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 3 och avslår motion

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Regelverket för skydd för värdefulla livsmiljöer och arter i EU ska anpassas efter de olika nationella förutsättningarna. Här krävs flexibilitet med hänsyn till de mycket olika naturliga förutsättningar som finns inom unionen. Vi anser att jakten är och ska ses som en nationell angelägenhet för att förvalta naturens resurser. Den svenska staten behöver i alla sammanhang agera för att jaktfrågorna ska hanteras på nationell nivå, inte på EU-nivå.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:113 av Magnus Persson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot fällfångst av vildsvin och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:137 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta fler patroner vid björnjakt med halvautomatiskt vapen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:251 av Magnus Jacobsson (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagstiftningen så att det blir enklare att jaga vildsvin och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:606 av Lotta Finstorp (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av lagstiftningen vad gäller dispens för att få köra motorfordon i terräng för personer med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:955 av Helén Pettersson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa det allmänna uppdraget och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1291 av Runar Filper m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om viltförvaltningsdelegationernas roll och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en samlad förvaltning för älg och kronvilt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera viltförvaltningens arbete i syfte att säkerställa att det fungerar på ett effektivt sätt genom samförvaltning och ett ökat regionalt inflytande och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta förvaltningen av vildsvin och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att få tillbaka den tidigare jakttiden på morkulla och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera terrängkörningsförordningen och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det allmänna uppdraget och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bidrag till miljöorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samma rätt till jakt och fiske för alla bofasta och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1675 av Erik Ottoson (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur viltfällor ska kunna märkas endast med Naturvårdsverkets jägar-id för att tillgodose kravet på kontaktuppgifter till ansvarig fångstman och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1678 av John Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda situationen för landets eftersöksjägare och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1681 av John Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en långsiktig vildsvinsförvaltning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

74. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma med ett nytt förslag om att begränsa vildsvin och viltskador, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
79. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera älgförvaltningens arbete för att säkerställa att den fungerar på ett effektivt sätt och tillkännager detta för regeringen.
81. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att jaga och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2461 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga möjligheterna för jägare att jaga med lampa och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2511 av Mikael Larsson och Daniel Bäckström (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad avskjutning av vildsvin och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2606 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att viltförvaltningen ska decentraliseras och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reglering av utfodring av klövvilt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändringar i regelverket kring nattjakt och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återställa balansen i viltvårdsdelegationernas sammansättning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beslut om finansiering av det allmänna jakt- och viltvårdsuppdraget ska fattas för tre år i taget och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att, i enlighet med motionens intentioner, se över vilka organisationer som ska finansieras från Viltvårdsfonden och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2643 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydligare krav på länsstyrelserna att inte höja prisnivåerna för jakt på statens marker mer än konsumentprisindex och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2702 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och förtydliga viltförvaltningsdelegationernas uppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2890 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Svenska Jägareförbundet ska fortsätta att ha intakt ansvar för det allmänna uppdraget och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna den svenska jakten och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra viltförvaltningsdelegationernas mandat, beslutanderätt, befogenheter och sammansättning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2909 av Eskil Erlandsson och Per Lodenius (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder som möjliggör och tillgängliggör jakt för personer med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.